TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Udjenza ta' nhar il-Hamis, 14 ta' Lulju, 2022

Avviz tat-Talba numru: **313/2021**

VODAFONE MALTA LIMITED
ILLUM EPIC COMMUNICATIONS LIMITED
[REG NRU. C-10865]

VERSUS

AMANDA BORG MANDUCA
[K.I. NRU. 430990M]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar il-5 ta' Novembru, 2021 fejn l-attrici talbet li l-konvenuta tigi kkundannata thallasha s-somma ta' elf, erbgha mija, seba' u hamsin ewro u centezmu (€1,457.01c) rapprezentanti servizzi rezi in konnessjoni ma' servizzi ta' telefonija cellular bil-kont numru 1.11045864 u 1.11048364 fuq talba u a beneficcju tal-konvenuta, hekk kif ahjar deskritt fl-Avviz tat-Talba. L-attrici talbet ukoll l-ispejjez ta' dawn il-proceduri u kif ukoll l-imghax legali sad-data tal-pagament effettiv u finali.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha (jew xi difensur ghaliha) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha;

It-Tribunal jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu,*

daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda."

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis*."

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxiex il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tad-19 ta' Mejju, 2022 (*a fol*. 13), il-konvenuta giet debitament notifikata bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, il-konvenuta la ressqet risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha quddiem it-Tribunal fl-udjenza appena msemmija li kienet tmiss wara n-notifika lilha ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant legali taghha sabiex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici fl-udjenzi sussegwenti. Tali konvenuta, ghalhekk, kienet gie dikjarata fi stat ta' kontumacja, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, fl-imsemmija udjenza tad-19 ta' Mejju, 2022.

Ghalkemm kontumaci, tali stat silenzjuz[1] ma jfissirx li l-parti konvenuta qed tammetti dak allegat u/jew pretiz mill-parti attrici, l'ghaliex xorta wahda jibqa' d-dmir ta' din l-ahhar parti li tipprova l-kaz taghha sa' dak il-grad probatorju rikjest mil-Ligi. Fid-duttrina forensi nsibu ritenut illi, "*la contumacia vale resistenza, che il contumace tacitamente respinge le domande dello avversario ... il contumace affida al giudice la propria difesa ... questa difesa deve limitarsi ad esaminare se le forme del rito sian rispettate, se l'assunto della parte presente sia fondato in fatto ed in diritto*" (**Salvatore La Rosa**, "Il Contumace nel Giudizio Civile", Filippo Tropea ed. 1887; §118, p. 175). Mil-lat ta' gurisprudenza domestika, wiehed huwa mistieden jara *in re* **Giuseppe Gerada v. Salvu Attard** (Appell Kummercjali, 6 ta' Novembru, 1959);[2] id-decizjoni riportata

[1] Dwar it-tema tas-skiet guridiku wiehed hu dirett jara s-sentenza *in re* **Emanuel Esposito v. Carmelo Mugliett** (Tribunal Ghal Talbiet Zghar, 9 ta' Jannar, 2019; mhux appellata), b'siltiet mid-duttrina u mill-gurisprudenza lokali dwar il-materja. Tali insenjamenti gew imhaddna mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni *in re* **Grace Borg v. Edward Basile et** moghtija fid-19 ta' Jannar, 2021.

[2] Fiha nsibu ritenut hekk: "*Ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci, dan ma jaghtix lok ghall-prezunzjoni ta' abbandun tal-liti, ghad-difett ta' eccezzjonijiet legittimi, jew ghal adezjoni ghad-domanda; imma, inveci, ghas-suppozizzjoni ta' rimessjoni ghall-gustizzja tat-tribunal*."

f'*Kollez*. **Vol XXIX-III-35**;[3] il-kawza *in re* **Id-Direttur tar-Registru Pubbliku v. Ermelina Silos Mendoza et** (Prim'Awla, 16 ta' Novembru, 2010);[4] id-decizjoni *in re* **Carmela Zahra armla v. Direttur tax-Xogholijiet Pubblici** (Appell Superjuri, 28 ta' Frar, 1975; mhux pubblikata); u *in re* **Awtoritá Ghat-Trasport F'Malta v. Abdi Khadar Qaasim** (Tribunal Ghal Talbiet Zghar, 6 ta' Novembru, 2017; mhux appellata) li fiha insenjamenti ulterjuri dwar dan is-suggett. Ghalhekk, il-posizzjoni guridika tal-parti mharrka f'dan il-procediment hi meqjusa bhala cahda totali u kategorika ta' l-allegazzjonijiet kollha vantati kontriha, li jehtiegu jigu debitament pruvati kif imiss.

Fil-konfront ta' l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu mill-attrici fl-udjenza tad-19 ta' Mejju, 2022 (ara Kapitolu *a fol*. 15). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza tas-27 ta' Gunju, 2022 (*a fol*. 16). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan il-Kapitolu ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga' mghadud, dan kollu gie debitament puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi, "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut*." Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni

[3] Fiha inghad hekk: "*ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci dana ma jfissirx illi huwa abbanduna kull eccezzjoni li seta' jaghti fil-kawza u ammetta d-domandi. Il-gudikant ghandu jezamina jekk it-talba hiex gustifikata indipendentement mill-kontumacja tal-konvenuti*."

[4] F'din id-decizjoni inghad li l-parti li tkun kontumaci "*titqies li halliet ix-xorti taghha f'idejn il-Qorti biex taghmel haqq ghall-kaz taghha*."

ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F’dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim’Awla, 28 ta’ Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta’ l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta’ April 2000), “*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma’ kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga’ prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja’ nghad is-subizzjoni setghet tintalab f’kull parti tal-procedura.*”

Sa zmien pjuttost recenti, il-Qorti ta’ l-Appell (sede inferjuri) kompliet tikkonsolida dan il-hsieb u orjentament guridiku hekk kif rifless fis-sentenza *in re* **Absolute Services Ltd v. Stefan Darmenia**, moghtija fil-11 ta’ Novembru, 2020. Hija wkoll interessanti s-sentenza ta’ dan it-Tribunal, izda diversament presedut, *in re* **Complex Co. Ltd v. Clive May**, emessa fis-27 ta’ Mejju, 2021, li mhux biss thaddan u tirrikalka l-insenjamenti hawn fuq esposti, imma tkompli tamplifika t-tematika *de quo* b’senjalazzjonijiet gurisprudenzjali ulterjuri.

Apparti l-imsemmija konfessjoni gudizzjali, it-Tribunal ha kont ta’ l-affidavit ta’ Dr. Jeremy Debono, ezibit flimkien ma’ l-Avviz tat-Talba (*a fol*. 4), u ta’ dak li affermat bil-gurament ir-rapprezentant tal-kumpannija attrici fl-udjenza tad-19 ta’ Mejju, 2022 fejn stqarret hekk: “*Dr. Mariah Mula, fil-kapacita rapprezentattiva taghha, wara li giet somministrata l-gurament minn dan it-Tribunal, ikkonfermat bil-gurament illi l-Attrici kienet u ghadha kreditrici fil-konfront tal-Konvenuta fl-ammont ta' EUR1,457.01 u li l-ebda pagament akkont tal-imsemmija somma ma sehhet fil-mori ta' dawn il-proceduri, kemm direttament mill-Konvenuta u kif ukoll da parti ta' terzi ghan-nom tal-istess Konvenuta. Ghalhekk, l-ammont intier ghadu dovut sal-gurnata tal-llum mill-Konvenuta lill-Attrici. Dr. Mariah Mula ikkonfermat bil-gurament taghha d-dokumenti a fol.2 u fol.3 mehmuza mal-Avviz tat-Talba, u ghal kull bwon fini, l-aspett fattwali kif deskritt fl-istess Avviz tat-Talba a fol.5.*” (*a foll*. 16–17). Din l-evidenza, mehuda flimkien, taghti sostenn lill-pretiza attrici.

Ghalhekk, fid-dawl tal-appena indikati provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f’dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta’ Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mill-attrici fi procediment gudizzjarju bhal dan. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba ta' l-attrici u konsegwentement jikkundanna lill-konvenuta biex thallas lill-istess attrici s-somma ta' elf, erbgha mija, seba' u hamsin ewro u centezmu (€1,457.01c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq l-imsemmi ammont dekorribbli mill-5 ta' Novembru, 2021 (li hi d-data ta' l-intavolar ta' din il-kawza) sad-data tal-hlas effettiv u finali.

L-ispejjez gudizzjarji marbuta ma' dawn il-proceduri huma kollha a kariku tal-konvenuta.

***ft*. Avv. Dr. Kevin Camilleri Xuereb**
Gudikatur

***ft*. Adrian Pace**
Deputat Registratur